

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci žalobce: **Bulk Wine Trade s.r.o.**, se sídlem Strachotín č. ev. 98, zastoupeného JUDr. Vojtěchem Mihalíkem, advokátem se sídlem Mikulov, Brněnská 154/32, proti žalovanému **Finančnímu úřadu pro Jihomoravský kraj**, se sídlem Brno, náměstí Svobody 4, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v daňové exekuci provedené vůči finančním prostředkům žalobce na základě exekučního příkazu žalovaného ze dne 10. 6. 2016, č. j. 2837101/16/3001-80541-709126,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **s e** z účtu Krajského soudu v Brně **v r a c í** zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, a to k rukám jeho advokáta JUDr. Vojtěcha Mihalíka ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Žaloba

[1] Žalobou ze dne 23. 12. 2016 se žalobce domáhal soudní ochrany před shora označeným zásahem žalovaného. Konstatoval, že od společnosti Kvalitní evropská vína s. r. o., odebíral sudové víno. Tuto obchodní spolupráci měl v úmyslu realizovat i v měsíci červnu 2016, kdy měl zájem odebrat 25 000 litrů vína Merlot a 26 000 litrů vína Chardonnay. Před uzavřením kupní smlouvy dodavatel vystavil proforma faktury za účelem úhrady zálohy na kupní cenu vína. Příslušné zálohy v celkové částce 31 556,07 EUR žalobce uhradil dne 8. 6. 2016. Předmětná dodávka zboží však nebyla zrealizována. Dodavatel žalobci sdělil, že k realizaci nedošlo z důvodů ležících na straně žalovaného, který měl zajistit finanční prostředky nacházející se na účtu dodavatele č. 211318246/0600. Právě na tento účet žalobce uhradil předmětnou zálohu.

[2] Vzhledem k nedostatku informací se žalobce obrátil na žalovaného s dotazem, zdali jsou jím zaplacené finanční prostředky nadále alokovány na dotčeném účtu, případně na

základě jakých skutečností tyto správce daně zadržuje a disponuje s nimi. Správce daně tento úkon posoudil jako návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce. Takto chápaný návrh byl zamítnut rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2016, č. j. 4351326/16/3001-80541-709126, s tím, že finanční prostředky na bankovním účtu nejsou věcí, ke které by žalobce mohl mít vlastnické právo. Jedná se o pohledávku vlastníka účtu za bankou, která byla postižena v rámci daňové exekuce vedené proti společnosti Kvalitní evropská vína s. r. o. na základě exekučního příkazu na přikázání pohledávky z účtu ze dne 10. 6. 2016, č. j. 2837101/16/3001-80541-709126. Žalovaný měl za uvedenou společností vést pohledávku spočívající v nedoplatku na dani z přidané hodnoty (dále též „DPH“) za období leden 2016 ve výši 1 413 300 Kč.

[3] Doručením rozhodnutí ze dne 31. 10. 2016 téhož dne se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu žalovaného.

[4] Postup žalovaného sice může mít přínos pro státní rozpočet, toho je však dosaženo výlučně na úkor žalobce. Dle administrativního registru ekonomických subjektů (ARES) vedeného Ministerstvem financí přitom byla společnost Kvalitní evropská vína s. r. o. dosud vedena jako spolehlivý plátc DPH. Osobám vstupujícím do vztahu s tímto subjektem je tak sdělováno, že není třeba mít jakoukoliv obavu, neboť tento subjekt řádně plní své povinnosti vyplývající ze zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Vzhledem k tomu mohl žalobce s uvedeným subjektem obchodovat zcela bez obav. Samozřejmě mohlo dojít k situaci, kdy by dodavatel svým povinnostem nedostál, víno nedodal a uhrazenou zálohu si bez dalšího ponechal. Pak by žalobce musel tuto pohledávku uplatnit v soudním řízení, získat exekuční titul, a případně ji posléze vymoci exekučně. O takovou standardní situaci se zde však nejedná. Aniž byl žalobce jakkoli varován (prostřednictvím registru ARES) uhradil na účet dodavatele dne 8. 6. 2016 částku 31 446,07 EUR (vzhledem k aktuálnímu kurzu šlo o částku 852 645,01 Kč). Již dne 10. 6. 2016 ovšem žalovaný vydal exekučního příkaz, jímž byl postižen bankovní účet dodavatele, resp. pohledávka této společnosti za bankou.

[5] Daňová exekuce tedy přinesla rozdílné dopady do sféry tří dotčených subjektů. Stát byl spokojen, neboť mu byla uhrazena část dluhu na DPH. Dodavatel byl spokojen, neboť jeho daňová povinnost se bez vlastního přičinění snížila. Žalobce byl dotčen, neboť postup správce daně byl činěn výlučně na jeho úkor. Žalobce fakticky za jiný daňový subjekt uhradil daňový dluh. Žalobce jednal s důvěrou ve stát a v jím vedený informační systém. Nemohl tušit, že jím uhrazené finanční prostředky budou použity k uspokojení jiného věřitele – správce daně. Dodavatel byl jako spolehlivý plátc DPH veden až do 20. 12. 2016. Až do tohoto data mohl být každý nevarovaný subjekt, který s dlužníkem vstoupil do závazkového vztahu, nespravedlivě zkrácen na právech. Správce daně se choval jako dravec, který zraní mládě jiného živočicha, počká, až se jeho matka vydá své mládě zachránit a posléze uloví i tuto matku. Jinak řečeno, správce daně používal společnost Kvalitní evropská vína s. r. o. jako návnadu, na niž byl „nachytán“ i žalobce.

[6] Správce daně potvrdil, že společnost Kvalitní evropská vína s. r. o. není vlastníkem jakéhokoliv majetku. Jediným jejím aktivem byla pohledávka za bankou z titulu finančních prostředků na účtu. Na něm se však nacházely výlučně finanční prostředky zaplacené žalobcem. Žalobce tak reálně nemá jakoukoliv naději, že od dodavatele obdrží jakékoliv plnění. Není dostačující sdělení, že bylo postupováno zcela v souladu se zákonem a žalobce

měl prostě smůlu, že uhradil zálohu zrovna v okamžiku, kdy to pro něj nebylo příliš výhodné. Jediným spravedlivým řešením je, aby předmětné finanční prostředky, které jsou aktuálně v dispozici žalovaného, byly vyplaceny zpět žalobci.

[7] Na základě uvedeného žalobce navrhl, aby soud deklaroval, že postup žalovaného spočívající v daňové exekuci provedené na základě exekučního příkazu žalovaného ze dne 10. 6. 2016, č. j. 2837101/16/3001-80541-709126, vůči finančním prostředkům žalobce ve výši 31 556,07 EUR nacházejícím se na účtu společnosti Kvalitní evropská vína s. r. o. č. 211318246/0600 byl nezákonný, zakázal žalovanému pokračovat v nezákonném zásahu, a přikázal mu obnovit stav před zásahem, tedy vyplatit předmětné finanční prostředky zpět žalobci.

II. Vyjádření žalovaného

[8] Ve vyjádření k žalobě žalovaný v první řadě popsal chronologii jednotlivých úkonů. Posléze navrhl, aby soud žalobu odmítl dle § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Zákon totiž poskytuje prostředek ochrany proti postupu žalovaného, jímž je návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce podle § 179 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Proti případnému rozhodnutí odvolacího orgánu pak lze podat žalobu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s., která má před zásahovou žalobou přednost. Žalobce podal odvolání proti rozhodnutí žalovaného o zamítnutí návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce, na rozhodnutí odvolacího orgánu však nevyčkal.

[9] Žalovaný dodal, že měl-li by žalobce jako prostředek ochrany k dispozici stížnost dle § 261 odst. 1 daňového řádu, tak před podáním zásahové žaloby by bylo nutno požádat o prošetření způsobu vyřízení stížnosti ve smyslu § 261 odst. 6 daňového řádu.

[10] Žalovaný se dále podrobně zabýval právní podstatou daňové exekuce příkazáním pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb. Dodal, že žalobce v právních vztazích vystupuje jako podnikatel a je povinen nést rizika spojená s podnikáním. Věc by měl žalobce řešit cestou soukromoprávní. Žalovaný též konstatoval, že absence údaje o tom, že je plátcem nespolehlivý, nedává třetím osobám záruku, že tento zcela plní své povinnosti vyplývající ze správy daní a třetí osoby se tak nemusí obávat jakýchkoli následků spojených s porušením správy daní. Navíc aby se stal plátcem nespolehlivým, musí dle § 106a zákona o DPH své povinnosti plynoucí ze správy daní porušit závažným způsobem, tedy s vyšší mírou intenzity, a je zde též hledisko časové. Deklaraci nespolehlivého plátce vedle toho předchází proces vydání rozhodnutí a případné řízení o opravném prostředku. Výklad žalobce by *ad absurdum* vedl k tomu, že by správce daně nebyl oprávněn vymáhat nedoplatky na DPH příkazáním pohledávky z účtu u daňových subjektů, kteří zároveň nejsou vedeni jako nespolehliví plátcí.

[11] Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl, aby soud žalobu odmítl, či případně zamítl.

III. Skutkové okolnosti

[12] Jak vyplynulo ze správního spisu, exekučním příkazem ze dne 10. 6. 2016, č. j. 2837101/16/3001-80541-709126, žalovaný nařídil daňovou exekuci na příkazání pohledávky

z účtu k vymožení nedoplatku daňového dlužníka Kvalitní evropská vína s. r. o. Exekučním titulem byl zajišťovací příkaz vydaný žalovaným téhož dne pod č. j. 2836169/16/3001-80541-709126.

[13] Dne 5. 10. 2016 žalovaný obdržel podání žalobce označené jako *Žádost o informaci k zajišťovacímu příkazu ze dne 10. 6. 2016, č. j. 2836169/16/3001-80541-709126*. Toto podání žalovaný dle obsahu posoudil jako návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 odst. 1 daňového řádu. Rozhodnutím ze dne 31. 10. 2016, č. j. 4351326/16/3001-80541-709126, žalovaný tomuto návrhu nevyhověl a peněžní prostředky zaslané mu bankovním ústavem z exekvovaného účtu nevyloučil z daňové exekuce nařízené předmětným exekučním příkazem. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal dne 11. 11. 2016. Dne 24. 11. 2016 pak učinil podání označené jako *stížnost dle § 261 a násl. daňového řádu proti postupu správce daně* (podání bylo obsahově totožné s posléze podanou žalobou). K tomuto podání žalovaný v rozhodnutí ze dne 2. 12. 2016 o prodloužení lhůty k odstranění vad odvolání žalobci mimo jiné sdělil, že podanou stížnost podle obsahu posoudil jako doplnění odvolání. Podáními ze dne 15. 12. 2016 poté žalobce jednak doplnil odvolání, jednak opětovně podal *stížnost dle § 261 a násl. daňového řádu proti postupu správce daně*, přičemž požádal, aby byla žalovaným považována za stížnost. Přípisem ze dne 10. 2. 2017, č. j. 548240/17/3001-00030-701025, žalovaný vyrozuměl žalobce o vyřízení stížnosti ze dne 15. 12. 2016 s tím, že ji shledal nepřipustnou a poučil žalobce o možnosti požádat dle § 261 odst. 6 o prošetření způsobu vyřízení stížnosti. Vyrozumění bylo žalobci doručeno dne 14. 2. 2017 a ze správního spisu, ani z tvrzení žalobce není zřejmé, že by žalobce posledně zmíněnou možnost využil.

IV. Právní závěry soudu

[14] Zdejší soud se v první řadě zabýval splněním podmínek řízení, přičemž dospěl k závěru, že o žalobě nemůže věcně jednat a odmítl ji z následujících důvodů.

[15] Dle § 85 s. ř. s. je zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

[16] Uvedené ustanovení je mimo jiné odrazem subsidiární povahy zásahové žaloby vůči žalobě proti rozhodnutí správního orgánu [viz zejména body 16. až 21. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS (věc *Olomoucký kraj*); rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz]. Jestliže je tedy možné domoci se přezkoumání věcných závěrů správních orgánů soudem na základě primární žaloby dle § 65 a násl. s. ř. s., nelze současně připustit v zásadě totožný věcný přezkum v řízení o sekundární žalobě zásahové dle § 82 a násl. s. ř. s.

[17] V nyní projednávané věci žalobce zásahovou žalobou brojil proti postupu žalovaného spočívajícímu v daňové exekuci provedené vůči finančním prostředkům nacházejícím se na bankovním účtu třetí osoby – daňového dlužníka – na základě exekučního příkazu žalovaného ze dne 10. 6. 2016 směřujícího vůči daňovému dlužníkovi, s tím, že žalobce tvrdil, že exekvované finanční prostředky byly jeho.

[18] V takovém případě však je prostředkem ochrany osoby, které svědčí právo k majetku nepřipouštějící provedení exekuce, tedy osoby, jejíž majetek byl daňovou exekucí poškozen (bez ohledu na to, zda je dotčená osoba daňovým dlužníkem či nikoli), návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 odst. 1 daňového řádu. O takovém návrhu (dle obsahu) žalobce rozhodl žalovaný dne 31. 10. 2016. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí odvolal a o odvolání dosud nebylo rozhodnuto. Proti rozhodnutí odvolacího orgánu bude moci žalobce brojít žalobou dle § 65 a násl. s. ř. s.

[19] K věci je nutno dodat, že z žádného ustanovení daňového řádu nelze dovodit, že by se možnost podání návrhu dle § 179 odst. 1 daňového řádu neměla vztahovat na daňovou exekuci příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Podle uvedeného ustanovení se tato možnost týká práv k majetku nepřipouštějících provedení exekuce, a je zcela nepochybné, že majetkem jsou i finanční prostředky.

[20] Z uvedených důvodů je podaná zásahová žaloba nepřipustná dle § 85 s. ř. s. a soud ji tudíž odmítl dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[21] I kdyby ovšem shora uplatněná argumentace soudu nebyla správná, musel by soud žalobu odmítnout pro nepřipustnost dle § 85 s. ř. s., a to opět z důvodu nevyčerpání jiných prostředků ochrany. Pokud by totiž proti postupu správce daně nebylo možné brojít návrhem dle § 179 odst. 1 daňového řádu, neznamenalo by to nemožnost aplikace jiných prostředků ochrany poskytovaných daňovým řádem. Zde by se v první řadě nabízel institut námitky dle § 159 daňového řádu. I o námitce ovšem správce daně vydává rozhodnutí podléhající soudnímu přezkumu dle § 65 a násl. s. ř. s. a sekundární zásahová žaloba by tedy i v tomto případě musela ustoupit žalobě primární. Nicméně námitku žalobce nepodal.

[22] Žalobce naopak uplatnil další z prostředků ochrany proti postupu správce daně, totiž stížnost dle § 261 odst. 1 daňového řádu. K institutu stížnosti je ovšem nutno uvést, že oprávněným prostředkem, který je třeba bezúspěšně vyčerpat před podáním zásahové žaloby proti nezákonnostem souvisejícím s postupem správce daně, je nejen stížnost dle § 261 odst. 1 až 5 daňového řádu, ale i žádost o prošetření způsobu vyřízení této stížnosti dle § 261 odst. 6 téhož zákona [viz rozsudek ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Aps 4/2013-25, č. 2956/2014 Sb. NSS (věc *Easy Working*)]. I tento závěr vychází z principu subsidiarity správního soudnictví (§ 5 s. ř. s.), jelikož dává prostor k tomu, aby případná nezákonnost mohla být nejprve odstraněna vlastními mechanismy veřejné správy a až v případě jejich selhání ve správním soudnictví. K případné aplikaci § 85 s. ř. s. v tomto případě je pak nutno dodat, že podanou žalobou se žalobce nedomáhal pouhé deklarace nezákonnosti zásahu, ale též toho, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v nezákonném zásahu, a přikázal mu obnovit stav před zásahem.

V. Náklady řízení

[23] O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

[24] Výrok o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobci se opírá o § 10 odst. 3 *in fine* zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. května 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu